

GBV

**KRISTLANE
JA
TELEVISION**

**KRISTLANE
JA
TELEVISIOON**

H.I.K

See raamat ei ole müügiks
see on kingitus.

Mt 18:20

© GBV

Kirjastus "Hea Sõnum"
2000

KRISTLANE JA TELEVISIOON

Täna tahame käsitleda teemat, mis on tihedas seoses sellega, kuidas me suhtume ümbritsevasse maailma. Küsimuses on uskliku suhtumine televisiooni.

Teame hästi, et käsitletav teema on vaieldav ja komplitseeritud. Mõned arvavad, et isegi liiga komplitseeritud ja seepärast pole mõtet seda arutada. Kas ikka on nii? Kas on tark küsida, kui komplitseeritud või keeruline on mingi teema, teades, et Jumala sõna jaoks ei ole midagi liiga keeruline? Kohasem on esitada teistsugune küsimus: "Kas on vaja seda teemat arutleda?" Tundub olevat selge, et siisugune arutlus on vajalik.

Usklike arvamus selles küsimuses on üldiselt teada. Meie kodudes võib näha, kuidas me suhtume televisiooni. Kuid noortel äsjapöördunud hingedel, samuti kristlastel, kellel on teistsugused vaated, on õigus teada, miks me just nõnda arvame. Me peame ja oleme lausa kohustatud oma vaatekohta selgitama. Pidagem siiski meeles, et valitud teemat käsitledes võib langeda kahte äärmusesse: kas kehtestada käsuseadus, mida meil pole õigust teha, või alahinnata televisioonis peituvat tegelikku ohtu. Hoidku Issand meid nii ühest kui teisest!

Kõigepealt tahaksime lugeda mõned kohad Pühakirjast, mis puudutavad nägemist ja kuulmist. TV on ju, tehniliselt väljendudes, raadio ja kino ühendamise tulemus. Tihti unustatakse, et TV mitte ainult näitab, vaid ka räägib: pakutavate saadetega kaasnevad kommentaarid.

Jesaja 33:15,16: "Kes topib kõrvad kinni, et mitte kuulda veretööst, ja kes suleb silmad, et mitte näha kurja, see elab kõrgustikel."

Luuka 2:20: "Karjased pöördusid tagasi, ülistades ja kiites Jumalat kõige eest, mis nad olid kuulnud ja näinud. Kõik oli olnud nii, nagu neile oli räägitud."

1. Korintose 2:9: “Mida silm ei ole näinud ega kõrv kuulnud ja mis inimsüdamesse ei ole tõusnud – selle on Jumal valmistanud neile, kes Teda armastavad.”

2. Peetruse 2:7,8: “... õige mehe Loti, keda kõlvatud inimesed vaevasid oma liiderliku eluviisiga, sest nende seas elades ning kõike seda nähes ja kuuldes oli see õige piinanud oma õiglast hinge päevast päeva ülekohtuste tegude pärast.”

Niisiis peame põhjalikult järele mõtlema, enne kui omal tahtel oma silmi ja kõrvu millegagi täidame.

Ent kõigepealt tahaksime märkida veel midagi maailma ja TV kohta.

Kui räägime TVst, siis me ei pea silmas tehnikasaavutust. Iseenesest pole see imepärane avastus ju sugugi halb. Nagu paljud teisedki leiutised, võib see sõltuvalt rakendusviisist saada kas needuse või õnnistuse allikaks (nagu näiteks lennuk võib pardal kanda nii Piibleid kui ka pomme). Kahtlemata on TV vajalik. Näiteks haiglas, kus on palju raskeid haigeid, jälgib meditsiiniõde neid valvetoast. Niisiis, kui räägime siinkohal TVst, siis mõtleme selle sõna all telejaamade poolt edastatavaid programme.

Sõna “maailm” all mõeldakse siin, nagu ka Uues Testamendis, Jumalale võõrast süsteemi (Efesose 4:17–19), mis Jumalale vaenulikult vastu seisab ja mille ülemjuhiks on saatan. Maailm on olnud niisugune pattulangusest alates. Selle kohta on küllalt tõendusmaterjali, otsustav proov on juba teostunud – selleks oli Issanda Jeesuse Kristuse, Jumala Poja ilmumine maailma.

Johannese 3:19: “Kohus on see, et valgus on tulnud maailma, aga inimesed on armastanud pimedust enam kui valgust, sest nende teod on kurjad.” Niisiis, Jumal on hüljatud. Maailm on Jumalale vaenulik. Jumala on hüljanud mitte ainult need, kes Teda kunagi pole tundnud. Sellest loeme Johannese 15:24: “Kui Ma ei oleks nende keskel teinud tegusid, mida ei ole teinud ükski teine, siis ei oleks neil pattu, aga nüüd nad on küll näinud, ent ometi vihanud nii Mind kui ka Minu Isa.”

Jumal on vihatud ja hüljatud! Pühakirjast teame, et peagi tõestab maailm seda veel kord, võttes hea meelega vastu antikristuse. Niisiis mõeldakse sõna “maailm” all just seda süsteemi. Kuid pöördugem tagasi oma teema juurde.

Tänapäeval veedab Saksamaal iga täiskasvanu teleri ees keskmiselt kaks ja pool tundi (ehk ühe kümnendiku oma eluajast) päevas. Kuid me ei tahaks praegu peatuda sellel, kui palju kaotatakse raha ja aega, sest on olemas veel palju muud, mis võtavad kristlaselt sama palju aega ja raha. Ärgem unustagem, et oleme Issanda ees vastutavad selle eest, kuidas me oma aega kasutame. Kui palju me eraldame igapäevaseks piiblilugemiseks ja palveks? Peale selle on TVs veel üks tõsine oht, mille me loodetavasti ka ära tunneme. Kuid tahaksime veel kord rõhutada, et me ei kavatse oma mõtiskluste kokkuvõtteks kehtestada mingit liiki käsuseadust. Jumala sõnas pole ühtki käsku televisiooni kohta, nagu seal pole ka sõna "televisioon".

Ent kas tohime sellele vaatamata öelda, et antud küsimuses pole meile Jumala tahet ilmutatud? On teisigi asju, mille kohta pole meile antud selget käsusõna ning neis asjus pole alati kerge konkreetset vastust leida. Kui jutt on vere kasutamisest toiduks või liiderlikkusest, siis on nende kohta olemas selged määrad ("Püha Vaim ja meie oleme arvanud heaks..." Ap 15:28). Jumala vaatekoht neile asjadele on selge. Kuid taevane Isa tahab näha meie südames täit armastust Tema vastu. Isasse hästi suhtuv poeg teab ka ilma konkreetse juhise, kuidas tuleb käituda. Siiski pole tal õigust teha oma tegevusest teistele vendadele seadus. See puudutab mitte ainult käsitletavat teemat, vaid ka kõiki teisi kristliku elu praktilisi küsimusi. Kuna Jumal on alati teadnud, et ükskord leiutatakse televisioon, siis on meil õigus oodata, et Tema sõnas selle kohta ka juhised on. Me ei saa lihtsalt öelda: "Kuna Piibli konkordantsis puudub sõna "televisioon", siis tähendab see, et Pühakiri ei ütle selle kohta midagi, ja mul on vabadus toimida oma heaksarvamisel." Kui keegi arvab, et Piibel pole täiuslik ega saa meid aidata mõne nüüdisprobleemi lahendamisel, siis olgu talle öeldud, et ta on sügavas eksituses. Lugegem Jesaja 46:10: "Kes algusest alates kuulutab lõppu ja aegsasti ette, mida veel ei ole tehtud; kes ütleb: Minu nõu läheb korda ja Ma teen kõik, mis Ma tahan." Sellest salmist saab selgeks, kui absurdne on arvamus, nagu tabaks mingi kahekümnenda sajandi sündmus Jumalat ootamatult. Heebrea 4:12 on öeldud, et Jumala sõna on elav; see aga tähendab,

et seda võib kasutada kõigis meie aktuaalsetes probleemides. Peame olema veendunud, et Jumala sõna valgustab ka meie praegust teemat. Me ei püüa loetleda kõiki meie argumente. Tahaksime näidata vaid mõnda ja ergutada lugejaid endid Kirja uurima. Miski muu ei saa meid aidata.

Kui TV aastakümneid tagasi ilmus, sai ta kinolt päranduseks teatud "kaasasündinud puudused", mistõttu ta põlati ära enamuse usklike poolt. Kuid nii ei kestnud kaua. Tänapäeval on see kommunikatsioonivahend kristlaste hulgas nii levinud, et kui mõnel seda kodus pole, siis peetakse seda nagu mingiks iseärasuseks. Küsigem endalt: "Mis on sellise muutuseni viinud?" On kaks võimalikku seletust:

1. Hirm, mis tekkis esmatutvumisel teleriga, oli tugevasti liialdatud ja põhjendamatu. Televisioonil polegi uskliku elule negatiivset mõju.

2. Meie kristlikud väärtushinnangud on jäänud Jumala omadest nõnda kaugele, et lai kristlaste ring on nüüd TV rõõmuga vastu võtnud.

Me ei hakka sõrmega näitama, kumb neist kahest seletusest vastab rohkem tegelikkusele, ja me ei kavatse kedagi hukka mõista. Kuid poleks halb, kui igaüks meist seda küsimust iseseisvalt ja ausalt analüüsiks.

Rääkides kristlastest, võime nad arvatavasti liigitada teatud gruppidesse, kuid me ei tee seda selleks, et kedagi neist hukka mõista.

Niisiis on kristlaste hulgas neid, kes vaatavad telerit puhta süümega; on neid, kes vaatavad seda neid hukka mõistva süümega; on neid, kes pole teleri vastu, kuid ei sõanda seda vaadata nõtrade vendade ja õdede pärast; on neid, kes pole teleri vastu, kuid ei vaata seda armastuse pärast Issanda vastu; on neid, kellele telerit pole lihtsalt tarvis; ja lõpuks on neid, kes ei vaata telerit kõigil kolmel viimati mainitud põhjusel.

Miks me siin need mõtisklused esitame? Lihtsalt näitamaks, et vaatamata ligikaudu pool sajandit kestnud olemasolule ja laialdasele levikule pole TV lakanud olemast vaidlusaineks kristlaste keskel. Seepärast on vaja, et igaüks määraks kindlaks

oma suhtumise sellesse. Ärgem püüdkem probleemist mööda minna! Igaüks meist peab iseseisvalt Issanda palge ees välja selgitama, mida tähendab TV tema jaoks ja kuidas peame Jumala lastena sellesse suhtuma.

Ka maailmale tekitab TV küllalt probleeme: arstidele, kriminalistidele, poliitikutele ja paljudele teistele toob see palju ebameeldivusi. Kristlasena peame endalt küsima, millist vaimulikku mõju avaldab meile TV. Proovigem vastata sellele küsimusele koos.

TV kui massikommunikatsiooni vahend teenib parimal juhul ainult kahte erinevate huvidega inimrühma.

Esimesse kuuluvad need, kes teleprogramme koostavad ja transleerivad. Neile on meie ajal TV andnud seninägematu meelevalda televaatajate hinge üle.

Teise rühma kuuluvad need, kes tahavad saada infot ja meelelahutust võimalikult mugavates tingimustes. TV rahuldab edukalt nii esimeste kui teiste nõudmised, ja see selgitab, miks tal on õnnestunud ainult ühe põlvkonna vältel hõivata nii tähtis koht enamiku inimeste elus.

Kui rääkida teletoodangu valdajatest ja kasutajatest, siis on täiesti selge, et nii ühed kui teised on teatud meelevalda võimuses, mille kogu mõjujõudu on raske kujutledagi. On tekkinud võimalus suunata inimesi praktiliselt märkamatu, kuid täiesti sihikindlalt, ja sundida neile peale üht või teist vaatekohta. Seda kõike tähistatakse sõnaga "manipuleerimine". Muidugi ei võta enamik televaatajaid vastu mõtet, et neid saab manipuleerida või et seda juba tehakse. Ometi on üldiselt teada, et just info on tänapäeval see võimas ja jõuline vahend, mis määrab kindlaks maailma moed ja suundumused nii riietuses, muusikas kui kõiges muus. Selles protsessis on juhtiv osa just TVl, mis annab kõigele hinnangu ja riputab kõigele oma etiketid. Tulles esmaspäeva hommikul tööle, võime veenduda, et meie kolleegid mõtlevad samamoodi paljudest tähelepanu keskmes olevatest sündmustest, isikutest või organisatsioonidest. See on ka loomulik, sest nad on vaadanud sama programmi. Kas pole selles äärmiselt suur oht? Inimeste mõtlemine ja käitumine muutub standardseks ja trafaretseks. Isegi

kui inimene on arenenud ja intelligentne, satub ta rohkemal või vähemal määral selle pideva ja sihikindla mõju alla.

Mõtelgem veidi järele, millistele normidele vastab ühiskonna elu ja ühiskondlik arvamus. Keegi tõsistest kristlastest ei arva ju, et maailm elab kooskõlas piibellike tõdedega. Mingem edasi ja küsigem: kes seisab massiteabevahendite taga? Kes on nende vahendite peremees, mis nii võimsalt suunavad ühiskondlikku arvamust? Võime tulla vaid ühele järeldusele: see on "selle maailma vürst", vaim, "kes nüüdki on tegev sõnakuulmatute laste seas" (Efesose 2:2).

Kuid võidakse vastu väita: "Meie hollandi vennad on samuti teinud mõned telesaated, näiteks: "Nõnda tekkis maailm" või "Nõnda tekkis Iisrael.""" Jah, nii see on. Me peame Issandale tänulikud olema, et Hollandis oli võimalik niisuguseid telesaateid näidata. Aga kui evangeeliumi kuulutamiseks renditakse kord ruum mõne võõrastemaja restoranis, kas võib siis usklikel pähe tulla mõte hakata käima seal regulaarselt õlut joomas? Kahjuks peame siinkohal tagasi pöörduma sinna, kust alustasime: iga tehnikasaavutus on iseenesest neutraalne, aga kasutada võib seda nii heaks kui halvaks otstarbeks.

Küsime nüüd: "Kas see, mis hollandi vennad tegid, on reegel?" Oh ei, see oli harvaesinev erand. Alla ühe protsendi telesaadete ajast on sisustatud sellisel viisil. Tavaliselt on teleprogrammid hoopis teistsugused. Kuna TV1 on möödapääsmatult vajalik orienteeruda vaatajate nõudmistele, siis millest ta peaks juhinduma? Pole vähimatki kahtlust, ta juhindub lihaliku inimese ihade rahuldamisest. Teisiti ei saagi olla. Kui ühekülgselt orienteerunud enamusele on antud otsustav hää, siis tuleb vastata nende ootustele. Loomulikult peetakse enamuse vaatekohta alati õigeks, ja meie, kristlased, oleme lausa narrid, kui arvame, et meie uus inimene leiab sealt endale mingit vaimulikku toitu. On olemas vääramatu seadus: "Lihast sündinu on liha" (Johannese 3:6). See puudutab ka TV vaimset iseloomu.

Tuukse esile veel üks vastuväide, mida kohe vaatleme. Küsitakse: "Kas tõesti kõik TVs näidatav on kahjulik? On ju ilmaennustused, teave avastustest teaduse, meditsiini ja tehnika

valdkonnas, loodusfilmid..." Jah, mitte kõik need saated pole uskliku vaimuelule kahjulikud, aga kui palju need kasu toovad? Kas saame unustada enamiku saadete kahjulikkuse selle tõttu, et mõned neist pole nii kahjulikud? Kas võime öelda: "See kõik polegi nii hirmus, lõpuks on ju võimalik teler välja lülitada!"? Me ei tohiks olla nii kergemeelsed.

Paremaks arusaamiseks toome näite natuke teisest valdkonnast. On olemas eeskirjad, mille kohaselt eluruumides peab kogu elektrijuhtmestik olema hoolikalt isoleeritud. Oletagem, et keegi vaidleb vastu ja ütleb, et see pole tingimata tarvilik ja et laes olevad juhtmed ei vajagi isolatsiooni. Seejärel jätkab ta sügavmõtteliselt, et elektriku kodus pole üldse vaja juhtmeid isoleerida, kuna elektrik teab suurepäraselt, mis juhtub, kui isoleerimata juhtmeid puudutada. Ja üldse polegi kõik elektrilöögid tervisele kahjulikud või surmavad. Mis hirmsat siis selles ikka on!

Ometi peab meeles pidama, et majja võivad sattuda vanurid, poolpimedad või lausa pimedad inimesed, kes ei näe, mille külge nad puutuvad. Majja võivad tulla lapsed. Täna kuulub maja elektrotehnikule, homme aga ehk paljulapselisele perekonnale. Siis hakkab kõik paistma hoopis teisiti. Kuid aitab fantaseerimisest. Seaduses kirjapandu on õige. Et kõrvaldada igasugune risk, on arukam ja lihtsam kasutada täielikku isolatsiooni.

Niisiis, kui TV esmapilgul polegi kahjulik, kas tohime siis seepärast vastu võtta kõik, mis sellega kaasneb? Kas ma tohin kristlasena endale seda lubada, isegi kui olen veendunud oma vaimulikus küpsuses, isegi kui mul pole lapsi, ja kui mul on täielik meelevald teler iga hetk välja lülitada? Mul pole õigust nõnda mõelda, sest oleme kõik üks perekond. Ma võin rahuliku südamega millegagi tegelda ainult sel juhul, kui minu eeskujule võivad ennast kahjustamata järgneda kõik Jumala lapsed. Muidugi kehtib see ka kõige muu suhtes; pole vaja piirduda vaid TVga. Nagu näeme Rooma kirja 14. ja 15. peatükis, oli see põhimõte Paulusele väga tähtis. Just neilt, kes peavad end tugevaks, ootab ta erilist tähelepanelikkust nende vastu, kes on usus nõdrad. Pean mõtlema mitte ainult sellele, kas TV on kahjulik isiklikult minule. Pean vastama küsimusele, kas see pole ohtlik mu vendadele ja õdedele,

nende lastele või vastpöördunutele. Muuseas, viimased mõistavad tihti palju selgemini, milliseks takistuseks on TV vaimulikule elule.

Nüüd küsigem endalt, kas on olemas neutraalne tsoon selle maailma ja usumaailma vahel? Kas on olemas vaimulikult neutraalne piirkond valguse ja pimeduse vahel? Arvatavasti ei ole. Pole usutav, et vaenlane laseb käest võimaluse meid mõjutada ja kahjustada, kui me ilma erilise vajaduseta kokku puutume maailmaga, mis on tema vürstiriik. Me ei vaidle vastu, et mõned teleprogrammid käsitlevad neutraalseid teemasid, kuid me kahtleme väga, kas neid teemasid ka neutraalselt esitatakse. Televaatajale pakutav pilt tegelikkusest ei sisalda midagi kristlikku. TV vormib inimeste mõtteid ja tundeid täiesti kindla, kuid sugugi mitte piibelliku mudeli järgi. Isegi täiesti neutraalsel ilmaennustajal pole midagi selle vastu, et kasutada väljendeid "ilma kujundav Peetrus" või "jumal pole ilmaga õnnistanud". Ka pole loodusfilmide autoritel midagi selle vastu, et lisada evolutsiooniteooriaga kooskõlastuvaid kommentaare. "Süütutes" reklaamisaadetes pörkame kokku sellega, et positiivseid omadusi kirjeldatakse kui "kuratlikke" ja "põrgulikke". Kas on võimalik isegi siira soovi korral nii tihti telerit sisse ja välja lülitada? Armsad vennad ja õed, uskugem Issanda sõnu, kes ütles, et "ei korjata viigimarju kibuvitstelt" (Lk 6:44). Mürgiklaas võib sisaldada palju rohkem vett kui mürki, ometi on iga sõõm kahjulik, kuna vesi ja mürk on lahutamatu segunenud.

Arvatavasti võib meile paljugi selgitada nasiiriseadus. Avagem 4. Moosese 6: 2–4: "Räägi Iisraeli lastega ja ütle neile: Kui mees või naine töötab erilise nasiiritöötuse, et Issandale pühenduda, siis ta peab hoiduma veinist ja vägijoogist; ta ei tohi juua veini- ega vägijoogi äädikat; ta ärgu joogu ka mitte mingisugust viinamarjamahla ja ärgu söögu värskeid või kuivatatud viinamarju! Kõigil oma nasiiripõlve päevil ei tohi ta midagi süüa, mida toodetakse viinapuust, isegi mitte kivikesi ega kesti." Niisiis oli nasiirile keelatud veini joomine. Teame ka, et viinamarjamahl võib minna käärima. Aga miks ei tohi süüa viinamarju, selle kivikesi ja kesti? Miks oli ka see seostatud veinijoomise keeluga? Nasiirile olid need käsud võrdväärsed ja

arusaadavad. Kõige kohta, mis lähtus viinapuust, teadis ta kindlalt: "See pole minu jaoks." See koht Piiblist on üsna lähedane meie mõtiskluse teemaga.

Kogemus näitab, et peamine põhjus, mis segab Jumala lapsi nägemast TV vaimset iseloomu, on see, et esmalt tuleb seda maailma käsitleda tõelises, s.o piibellikus valguses, ja mõista kristlase seisundit selles maailmas. Püüdkem leida Kirjast vastused mõnede olulistele küsimustele:

Milline seisund on maailmas neil, kes on lunastatud Kristuse ohvri tõttu?

Johannese 17:16: "Nemad ei ole maailmast, nii nagu Minagi ei ole maailmast." Kolossa 1:12,13: "Tänades Isa, kes meid on kiskunud välja pimeduse meelevallast ja asetanud oma armsa Poja kuningriiki." Galaatia 1:3,4: "...Issandalt Jeesuselt Kristuselt, kes andis Enese meie pattude eest, et meid välja kiskuda praegusest kurjuse ajastust."

Kas meie ja maailma vahel on olemas mingi neutraalne valdkond?

1. Johannese 2:16: "Sest kõik, mis on maailmas ... ei ole Isast, vaid maailmast." 1. Johannese 5:19: "Me teame, et meie oleme Jumalast ja et terve maailm on kurja käes." Galaatia 6:14: "Aga mulle olgu olemata, et ma kiitleksin muu kui meie Issanda Jeesuse Kristuse risti üle, mille läbi maailm on minule risti löödud ja mina maailmale." Kristuse rist on see piir – ahas nagu habemenoa tera, kuid samal ajal selgesti nähtav.

Kas meie praktiline eraldumine maailmast on meie isikliku arvamuse asi või Issanda selge käsk?

Rooma 12:2: "Ärge muganduge praeguse ajaga, vaid muutuge meele uuendamise teel, et te katsuksite läbi, mis on Jumala tahtmine, mis on hea ja meelepärane ja täiuslik." 2. Korintose 6:14: "Ärge hakake vedama võõras ikkes koos uskmatutega! Mis ühist on õigusel ja ülekohtul või mis osadust valgusel pimedusega?" Efesose 5:7: "Ärge siis saage nende kaaslasteks!" 1. Tessaloonika 5:22: "Hoiduge igasuguse kurja eest!" (sõna "igasugune" võib tõlkida ka "igakujuline" või "mis tahes vormi omav"). Niisiis, kas tõesti Piibel ei räägi midagi TVst?

Nüüd muidugi küsivad paljud: "Miks Jumal siis meid on üldse maa peale jätnud; mis mõte on meie siinolemisel?" Meil on siin kaks tähtsat ülesannet. Jumalast taganenud maailmas me peame särama nagu "taevatähed keset põikpäist ja rikutud sugupõlve" (Filippi 2:15). Vaadates, kuidas see maailm Jumala vastu vaenutseb, peame Kristuse käskjaladena Tema nimel paluma: "Andke endid lepitada Jumalaga!" (2. Korintose 5:20). Kuid selleks, et olla taevatähed ja Kristuse käskjalad, on vaja alatiseks ja täielikult sellest maailmast eralduda. (Maailmast eraldumine ei tähenda hukkuvatest patustest eraldumist.) Vaata Johannese 3:36; Efesose 5:6; Kolossa 3:6 – nende peal on mitte Jumala armastus, vaid Tema viha.

Mitte tingimata iga telesaade, videofilm või halb romaan ei vii paratamatult raske languseni. Nende toime on väga sarnane pikaajalisele ülekoormusele tehnikas: iseenesest nõrk aga pidev mõju tekitab praod, misjärel puruneb mingi detail või koguni terve konstruktsioon. Me hindame end tihti üle ja see on niisama ohtlik kui elamine järgmise põhimõttega: "Pean olema ettevaatlik sellega, mis võib kaasa tuua kohese languse; kuid teler ja ajakirjad katkestavad minu osaduse Jumalaga "ainult" kaheks-kolmeks tunniks, ning see ei too endaga kaasa nii suurt kaotust nagu mõned kujutlevad."

Vaadeldgem nüüd veel midagi televisiooni puutuvat; nimelt seda, mil viisil võivad meie silmad saada vaimuliku languse põhjustajaks. Kahjuks alahindame sageli seda ohtu, hoolimata sellest, et Issand Ise sellele osutab. Lugegem mäejutlusest, Matteuse 5:29: "Kui su parem silm ajab sind patustama, siis kisu ta välja ja heida minema!" Niisiis võib silm meid patustama ajada ja kaasa tuua tõsise languse. Silmad võivad saada lülitiks, mis paneb liikuma kogu mehhanismi, mille tegevuse tulemuseks on meie poolt tehtud patt. Igauks meist teab isikliku kogemuse põhjal, kuidas see mehhanism töötab: nägemine äratab himu, toidab seda ja lõpuks unustame kuulekuse Jumalale, patustame ja saame Tema ees süüdlaseks. Kõige amusematest aegadest on see protsess kulgenud ühtviisi ja saatan saavutab selle abil üha uuesti oma eesmärgi. Veel kunagi pole olnud nii oluline mõelda Jumala sõna

hoiatustele silmahimu suhtes, kui praegusel TV, video ja igasugu kõlvatusega täidetud kaupluste ajastul.

Juba käsuseaduses võime leida reegli, mis pidi iisraellasi silmahimu eest hoidma. Oleme kuulnud hõlmatuttidest iisraellaste kuueääristel. Kas teame ka, milleks need olid vajalikud? Loeme selle kohta 4. Moosese 15:39: "Need tutid olgu teile selleks, et te neid vaadates meenutaksite kõiki Issanda käske ja täidaksite neid ega käiks ringi oma südame- ja silmahimude järgi, mis ahvatlevad teid truudusetusele." Niisiis oli iisraellaste kuueäärisel neli hõlmatutti, mis pidid neile alati meenutama, et süda ja silmad võivad ahvatleda valele teele. Iiob mõistis seda juba enne käsuseaduse väljaandmist. Iiobi 31:1 loeme: "Ma andsin ju oma silmadele seaduse (sõna-sõnalt: kirjutasin seaduse oma silmade ette). Kuidas ma võiksin siis vaadata neitsi poole?" 7. salmis võis ta öelda: "Kui mu sammud on kaldunud teelt kõrvale ja mu süda on järgnenud silmadele..." Iiob mõistis, kui ohtlik on südame järgnemine silmadele ja kui ebameeldivaid tagajärgi võib see kaasa tuua. Niisiis, ta andis seaduse oma silmadele; või parem oleks öelda: ta kirjutas seaduse oma silmade ette. Tema jaoks polnud silmad võrdõiguslikud kokkuleppepartnerid. Kui tihti tahavad meie silmad hoopis muud kui meie ise! Võime Iiobilt palju õppida.

Vaatame nüüd, millal silmad said esmakordselt languse põhjuseks. Juba 1. Moosese 3:6 on öeldud: "Naine nägi, et puust oli hea süüa, ja see tegi ta silmadele himu, ja et puu oli ihaldusväärne, sest see pidi targaks tegema. Siis ta võttis selle viljast ja sõi ning andis ka oma mehele, ja tema sõi." Tõllal tekkiski ahel: nägemine – himu – patt. Saatana tõlgenduses nägi Eeva kõike hoopis teises valguses. Kui kergesti saatan sisendas talle, et asi olevat hoopis teisiti kui Jumal ütleb! Läbi TV saatan "selgitab" sulle palju asju omal viisil, aga kui sind pole kohal, nagu kunagi polnud Aadamat, siis vangistab ta su naise ja lapsed. Mis oli Eeva kiusatuse tagajärg? Algselt tagajärjel sattus kogu inimkond surma meelevalda.

Jätame mõned leheküljed vahele ja loeme 1. Moosese 6:1: "Kui inimesi hakkas maa peal palju saama ja neile sündis tütreid, siis nägid Jumala pojad, et inimeste tütreid olid ilusad, ja nad võtsid

enestele naisi kõigist neist, keda nad välja valisid.” Niisiis, isegi inglid (vrd 2. Peetruse 2:4; Juuda 6) ei seisnud vastu sellele hukatuslikule mehhanismile. Kas ei peaks see meid juhtima lakkamatusse tõsisesse palvesse? Inglise langus viis ülemaailmse veeuputuseni.*

Järgmisena sai selle mehhanismi ohvriks Lott. Me juba lugesime temast ja pöördume hiljem uuesti tema kurva loo juurde. “Lott tõstis oma silmad üles ja nägi, et kogu Jordani piirkond oli kõikjal veerikas; enne kui Issand Soodoma ja Gomorra hävitas, oli see kuni Soarini otsekui Issanda rohuaed, samasugune nagu Egiptusemaa.” Nõnda algas tema katastroofiline langus. Ta oli eraldunud religioosest maailmast, oli tulnud koos Aabrahamiga ebajumalaid kummardavast Uurist Kaldeas, kuid ta süda jäi seotuks materiaalse maailmaga. Ja Issanda aed seostus tema kujutluses Egiptusemaaga. See võib juhtuda ka meiega, kui me ei valva. Siis tabab Lotti tabanud katastroof ka meid. Kas sa tead, kes mainis esimesena sõna “maailm”? Loti tütre! 1. Moosese 19:31 nad ütlevad: “... kogu maailma kombe järgi.” Mõttele selle üle! Kus nad tutvusid selle maailma kommetega? Soodomas! Arvatavasti olete ka märganud, et TV viljad pole niivõrd märgatavad kristlaste endi, kui just nende laste elus. Ise võivad nad olla piisavalt vaimulikud, et TV poolt neile tekitatav kahju ei ületa teatud kindlaskujunenud piire.

1. Moosese 34. peatükis näeme veel üht kurba näidet: Jaakobi tütart Diinat. “Kord läks Diina, Lea tütar, kelle Lea oli Jaakobile ilmale toonud, maa tütreid vaatama” (s 1). Eks see sama soov pane meid tihti telerit vaatama? Meile ei meeldi ju, et maailm peab meid halvasti informeerituks – kuid kas pole see meie jaoks osa Kristuse teotusest? Aga pöördugem tagasi Diina juurde. Niisiis, ta tahtis olla isiklikult informeeritud kaananlaste tütardest. Milleks talle seda vaja oli? Tema vanaisa ja vaarisa teadsid juba küllalt hästi, mida need naised endast kujutavad (vrd 1. Moosese 26:34,35; 28:1,8). Kuid milleks neid vanu kuulata? Aabraham ütles kunagi oma

* Enamasti mõistetakse “Jumala poegi” siin langenud inglitenä. Langenud inglite segunemine inimsooga viis ülemaailmse uputuseni. On ka teisi seletusi, näiteks et “Jumala pojad” olid Seti järeltulijad, “inimeste tütreid” aga Kaini järeltulijad. (Tõlkija märkus)

sulasele: "Pane nüüd oma käsi mu puusa alla! Mina vannutan sind Jehoova, taeva Jumala ja maa Jumala juures, et sa mu pojale ei võta naist kaananlaste tütreist, kelle keskel ma elan!" (1. Moosese 24:2,3). Aabrahami-suguse inimese arvamus pidanuks olema Diinale küllalt autoriteetne. Aga kuidas on lugu meiega? Kui tihti me kuuletume Jumala sõna nõuannetele? Kuidas me suhtume vanemate vendade ja õdede märkustesse? Diina otsustas kahjuks iseseisvalt maailma uurida. Tänapäeval pole meil vaja isegi kodus välja minna, et vaadata, millega selle maailma tütreid tegelevad. Diina uudishimu tõi palju häda tervele linnale ja talle endale, Jaakobi perekond aga jäi puutumatuks üksnes seetõttu, et Jumal on alati ustav oma tõotustele.

Sama kurb on lugu, mis juhtus hiljem Aakaniga. Loeme sellest Joosua 7:21: "Nägin saagi hulgas (mehhanism hakkas tööle!) ühte kaunist Sineari kuube, kahtesada hõbeseeklit ja ühte kuldkangi, kaalult viiskümmend seeklit, siis ma himustasin neid (himu kasvab!) ja võtsin need (sõnakuulmatus), ja vaata, need on kaevatud maasse keset mu telki, ja hõbe on kõige all." Aakani süüitud lapsed hukkusid koos temaga; kas pole nõnda (silmas pidades meie usuelu) ka nende puhul, kes on kütkestatud TVst? Kohtumõistjate 14:1 näeme samasugust asjade käiku Simsoni juures: "Kord läks Simson alla Timnasse ja nägi Timnas ühte naist vilistite tütarde hulgast." Ta soovis teda endale, maksku mis maksab. Me teame, kuidas see lugu lõppes. Muidugi võib öelda: "Jah, kuid selle tagajärjel ta tappis kolm tuhat vaenlast." Täiesti õige. Jumala armul pole piire. Kuid mõelgem, kui palju kangelastegusid oleks Simson veel korda saatnud, kui tema langused poleks nõnda sageli kordunud! Ta alustas sellest, et "nägi", ja lõpetas täieliku nägemiskaotusega.

Võimalik, et keegi arvab: "Jah, Simson oli tahtejõuetu inimene." Kuid isegi kuningas Taavet ei suutnud kord vastu panna silmahimule. Isegi Taaveti-sugune inimene, kelle kohta on öeldud, et ta oli "Jumalale meelepärane mees!" (Apostlite 13:22). Kas ei peaks see meis tekitama hirmu? Loeme 2. Saamueli raamatust: "Ühel õhtul, kui Taavet oli tõusnud voodist" – terve selle päeva oli ta maha maganud –, "nägi ta katuselt ühte naist ennast pesevat" (11:2). Teame, mis edasi juhtus. Nägemine käivitas taas patu

mehhanismi ja tagajärjed olid taas hirmsad. Taavetil polnud selle mehhanismi eest sajabrotsendilist kaitset. Arvatavasti mõtleme mõnikord kergemeelselt: "Oo, ma tean, et TV ei saa mind kahjustada; Issand on mulle nii lähedal, mul on Jumala sõna ja ma hoian sellest kõvasti kinni; minuga ei saa midagi juhtuda!" Kibeda kogemuse läbi õpetust saanud Taavet rääkis hoopis midagi muud. Ta palvetas nõnda: "Eemalda mu silmad tühja vaatamast!" (Psalm 119:37). Ta otsustas täie tõsidusega: "Ma tahan vaga südamega käia oma kojas. Ei ma sea oma silma ette tühje asju; ma vihkan taganejate tegusid, ei need hakka mu külge. Pöörane süda olgu kaugel minust, ei ma salli kurja" (ehk paha) (Psalm 101:2–4). Natuke enne seda jalutas ta jõude oma koja katusel, vaatas kõrvale ja langes selle tagajärjel. Nüüd ta ütleb: "Ma tahan vaga südamega käia oma kojas." Seal on ta kiusatuste eest kaitstud! "Ei ma sea oma silme ette tühje asju." Pöörakem tähelepanu selle salmi mõttele: Taavet ei tahtnud omada kodus asju, mis olid Jumalale vastumeelsed ja võisid talle endale põhjustada languse. Niisugune oli Taaveti reaktsioon pärast seda, kui ta ühe korra oli oma silmadele järgnenud; see patt maksis tema nelja lapse elu.

Tahaksime lugeda Piiblist veel ühe kirjakohta, mis meie sügava veendumuse kohaselt on tihedalt seotud TVga. Siin öeldakse Oholiba (selle all mõeldakse Jeruusalemma) kohta järgmist: "Aga ta läks oma hooramises veelgi kaugemale" – s.o kaugenenes Jumalast veelgi rohkem –, "kui ta nägi seinale maalitud mehi, kaldealaste pilte, värvitud punase värviga, niudepõlled vööna puusadel, toredad mähised peas, võitlejate välimus kõigil ... siis, olles neid silmadega näinud, hakkas ta neid himustama ja läkitas käskjalad nende juurde Kaldeasse" (Hesekiel 23:14–16). Siin näeme veel ühte klassikalist ilmingut sellest pahe mehhanismist, mille meie silmad võivad käivitada. Kas poleks parem ettevaatlik olla?

Pöördugem veel korraks tagasi Loti loo juurde. Alguses lugesime, et ta vaevas oma õiglast hinge, nähes ja kuuldes ülekohtutegusid. Soodomast polnud tal rõõmu. Ta kaotas seal oma naise, suure osa perekonnast ja kogu varanduse. Mõtisklegem situatsiooni üle: Lott läks Soodomasse, Aabraham jäi mägedele. Aabrahamil oli telk ja altar, st ta elas nagu rändur ja majaline, kuid

tal oli palvepaik ja osadus Jumalaga. Kujutlegem nüüd, et Aabraham oleks saanud kaasaskantava teleri omanikuks! Siis oleks ta samuti Soodomas olnud! Isegi oma mäele jäädes oleks ta olnud Soodomas ja oleks vaevanud oma õiglast hinge, nähes ja kuuldes sealsetest ülekohtutegudest. Ka Iisak oleks Loti tütarde moodi vaadates ja kuulates õppinud tegutsema "kogu maailma kombel". Võime olla kindlad, et Jumal oleks Aabrahami telgist mööda läinud (1. Moosese 18;19); Loti kotta aga ei tahtnud isegi inglid siseneda.

Aabraham poleks olnud nii arukas ja tal poleks olnud mehisust Loti eest seista. Kuid ta oli Soodoma suhtes nii halvasti informeeritud, et lootis sealt leida isegi viiskümmend õiget! Kui tal oleks olnud teler, siis oleks ta teadnud, et niisugune mõte on absurdne. Ta kostis nende eest, madaldades õigete arvu kuni kümneni; kuid neid polnud seal ka nõnda palju, aga Aabraham ei teadnud seda. Kõigele vaatamata jätkas ta palumist; ta ei teadnud täpselt, kui tühi on Soodom. Lott teadis, kui halb on Soodoma olukord, ja see lasus raske koormana ta süümel.

Niisugune meiepoolne visand tollasest olukorrast näitab selgesti, millist mõju võib TV avaldada uskliku elule.

Kas peame teadma kõike maailmas toimuvat, või on meie kohustuseks olla siin taevased valgustajad ja Kristuse käskjalad? Issand ei ole praegu enam maa peal, Ta on ülendatud auhiilgusesse, aga meie peame seda inimestele näitama ja kutsuma neid pattu kahetsema. Kui me päev-päevalt eraldume maailmast, siis hakkame sarnanema Kristusele oma mõtetelt ja tegudelt. Meie lapsed ei suhtu siis Jumala rahvasse kui mingisse veidrasse nähtusse. Sellega pole tahetud öelda, et kõik telerit vaatavad kristlased on halvad evangelistid. Samuti pole öeldud, et kõik telerit mitteomavad kristlased on eriliselt vaimulikud. Kuid piibellik põhimõte jääb muutumatuks: kui tahame olla maailmale õnnistuseks ja tunnistuseks, siis peame sellest täielikult eralduma. Ma ei saa kedagi soolaukast välja tõmmata, olles ise vajunud sohu; enne pean tõusma kindlale alusele. Mis tahes teenistuseks, mille Issand meile usaldab, on vaja kahte asja: otsustavat lahkulöömist selle maailma süsteemist ja lakkamatut palvet. Muidugi pole TV ainus meid maailmaga siduv lüli; selliseid asju on olnud varem ja tuleb veel.

Me oleme kaitstud selle maailma mitmesuguste kiusatuste eest, kui võime koos Aasafiga hüüda: "Kes on mul muu taevas kui Sina? Sest Sinuga koos olles ei meelita mind miski maa peal" (Psalm 73:25). Kas meie osaks olev Kristuse täius ei suuda meid täielikult rahuldada? Jeesus Kristus tahtis ja suutis olla oma Isale rõõmuks igal tingimusel. Kui Tema ei saa meie südant täita, siis pole küsimus Temas. Kui Ta aga on meie südame tõeliselt täitnud, siis pole seal kindlasti televisioonile enam kohta, ja meie kuulume nende hulka, kellele pole seda vaja. Hüüdkem siis alati palves oma Issanda poole kõigi Tema lunastatute pärast ja iseenda pärast, et ainult Tema oleks meie lakkamatu rõõm ja vägi!

Tahtsime rõhutada seda, kuidas TV täidab oma hingusega maailma ja rõõvib rõõmu Jumalast ja usalduse Tema vastu. Tihti öeldakse: Ma olen iseenda isand! aga ütleja ei märkagi, et ta on juba õnnetuses.

Ent me teame, kuidas hingi sellest orjusest päästa: tuleb mõelda jumalikke mõtteid, maine mõtteviis aga maha jätta.

Jumala laps suunaku oma pilk ainult sinna, kus Kristus istub oma auhiilguse troonil (Kolossa 3:1).

Vaata oma maisel rännakul Issandale, kes sai Ohvriks, et sind lunastada! Vaata Jumala Pojale, kes lõpetas võidukalt oma teenistuse! Sõber, püüdle Kristuse poole ja usalda Teda kindlalt! (Heebrea 2:9).

Su südant peab otsima sealt, kus on su aarded. Katsu end läbi, kas võid siiralt öelda: "Olen taeva kodanik ja unistan Kristusega kohtumisest. Siin olen ma võõras ja majaline, mu kodu on taevase Isa kuningriigis" (Matteuse 6:20,21).

Mida sa ootad tulevikult? Kuhu sa vaatad usus? Miski siin maailmas pole igavene, kõik kaob jälgi jätmata. "Mida silm ei ole näinud ega kõrv kuulnud ja mis inimsüdamesse ei ole tõusnud – selle on Jumal valmistanud neile, kes Teda armastavad" (1Korintose 2:9).

Teler ei suuda sulle näidata taevast kodumaad, see võib vaid raske koormana su pilgu maa peale suunata.

Ära kaalutle enam, vaid ütle sellest kohe lahti! Me elame kurjel päevil, mis aga mööduvad kiiresti, seepärast pidagem silmas üksnes Kristust!